

آنچه در این ستون می‌خوانید، دیدگاه‌های رسانه‌های خارجی است که صرفاً جهت اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود و این دیدگاه‌ها موضع روزنامه «هم‌میهن» نیست.

The Washington Post

لحظه سر نوشت برای ایالات متحده

دیوید ایگناسس
واشنگتن‌پست

بیایدیک بازی فکری را امتحان کنیم؛ خاورمیانه را مانند یک میز بیلبارد تصور کنید که آتشی سوزان آن را احاطه کرده است. ایالات متحده، در میانه این جهنم، قصد دارد با یک ضربه به سه دیواره میز، سه توپ را وارد سوراخ کند و این سه توپ «عربستان سعودی»، «اسرائیل» و «حماس» هستند. در صورتی که این ضربه موفقیت‌آمیز باشد، می‌توان آبپاش‌ها را روشن کرد تا شعله‌های آتش را خاموش کنند. با این حال، برخی توپ‌های خیالی ما منفجر می‌شوند و نکته دیگر اینکه ساعت هم تیک‌تاک می‌کند. شاید این توصیف یک بازی جسورانه در لاس وگاس باشد اما استعاره مناسبی از فشار دیپلماتیک شدید دولت بایدن است. هر چند بعید به نظر می‌رسد، این ضربه پرخطر، بهترین راه برای خاموش کردن جهنم غزه باشد. آنتونی بلینکن وزیر امور خارجه قصد دارد به‌زودی به خاورمیانه سفر کند. او احتمالاً ابتدا در عربستان سعودی توقف خواهد کرد. او امیدوار است محمد بن سلمان، مجدداً تعهد خود را برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل اعلام کند؛ به‌شرط اینکه اسرائیل به مناقشه غزه پایان داده و به ایجاد یک کشور فلسطینی شامل غزه و کرانه باختری راضی شود. بلینکن احتمالاً بعد از آن به اسرائیل سفر خواهد کرد تا در آنجا با بنیامین نتانیاهو دیدار کند. نتانیاهو که در جنگ غرق شده، عمیقاً خواهان دستیابی به یک توافق صلح با ولیعهد عربستان است اما در عین حال، ائتلاف تندرو او، شروط عربستان سعودی مبنی بر پایان سریع جنگ در غزه و ایجاد یک کشور فلسطینی را رد می‌کنند. بازی بایدن این است: او می‌خواهد به نتانیاهو پیشنهادی بدهد که ائتلافش از نظر سیاسی نمی‌تواند آن را بپذیرد اما نخست‌وزیر، که میراثش به‌عنوان یک رهبر تاریخی اسرائیل از بین رفته، ممکن است شخصاً نتواند در برابر آن مقاومت کند. اگر نتانیاهو پیشنهاد عربستان را بپذیرد، ائتلاف شکسته خواهد شد و او باید شرکای جدیدی پیدا کند. اگر امتناع کند، دولت او ممکن است توسط رقبایی که از فرمول ایالات متحده برای پایان دادن به جنگ استقبال می‌کنند، سرنگون شود.

مارتین ایندیک، که پیش از این دو بار سفیر ایالات متحده در اسرائیل بوده و شاید مطلع‌ترین ناظر ایالات متحده در مناقشه اسرائیل و اعراب است، تحلیل جالبی برای توصیف قمار دیپلماتیک ایالات متحده ارائه می‌دهد. او می‌گوید: «بایدن می‌خواهد بی‌سی را وادار کند که یا این معامله را بپذیرد یا راه را برای تشکیل دولت دیگری در اسرائیل باز کند؛ در هر صورت، ایالات متحده امیدوار است که بن‌بست شکسته شود.» چه شانس وجود دارد که نتانیاهو با محمد بن سلمان دست بدهد؟ با توجه به مخالفت علنی و مکرر او با تشکیل کشور فلسطینی، ممکن است فکر کنید که شانس چنین امکانی صفر است. اما یک اسرائیلی که او را به خوبی می‌شناسد می‌گوید که نتانیاهو متوجه شده که با انتخابی جدی روبه‌روست و عوامل سیاسی را به دقت می‌سنجد. صریح بگوییم، تبدیل شدن به یک صلح‌طلب ممکن است تنها راه نتانیاهو برای جلوگیری از بدنامی ماندگار به واسطه حمله ۷ اکتبر توسط حماس باشد. زمان عنصری حیاتی است؛ ایالات متحده به اسرائیل گفته است که توافق عادی‌سازی عربستان سعودی باید ظرف دو ماه آینده اجرایی شود. این مسئله تا حدی به این دلیل است که محمد بن سلمان به‌عنوان بخشی از پروسه عادی‌سازی، خواستار معاهده‌ای است که تضمین‌هایی مانند ناتوا را برای امنیت عربستان ارائه کند. از آنجایی که سال انتخاباتی در ایالات متحده است، چنین توافقی احتمالاً باید تا ماه ژوئن و پیش از آنکه آمریکا مشغول مبارزات انتخاباتی شود، به تصویب سنا برسد. با این حال هنوز به سخت‌ترین قسمت نرسیده‌ایم؛ هیچ‌یک از بخش‌های این دیپلماسی پیچیده واقعاً نمی‌تواند آغاز شود تا زمانی که جنگ در غزه پایان یابد. این آخرین عنصر آن ضربه‌گذاری بیلبارد است. به گفته منابع آمریکایی، اسرائیلی و عربی، معامله‌تبادل گروگان‌ها به‌طرز وسوسه‌انگیزی نزدیک است اما ممکن است هفته‌ها طول بکشد تا نهایی شود. زمانی که سلاح‌ها از کار بایستند، تنش‌زدایی گسترده ممکن است؛ سعودی‌هایی تواننده به سمت عادی‌سازی حرکت کنند، ممکن است توافق مرزی بین اسرائیل و لبنان امکان‌پذیر باشد و حرکت به سمت ایجاد یک کشور فلسطینی آغاز شود.

تقویم تقابل ایران و آمریکا در طول سال‌های انقلاب

۴۴ سال رویارویی

از پیروزی انقلاب اسلامی ایران همواره به‌عنوان حرکتی بر ضد منافع آمریکا در منطقه یاد می‌شود. روابط ایران و آمریکا در همان آغازین سال انقلاب ایران با تنش‌هایی شدید همراه شد و در نهایت به قطع کامل انجامید. اختلاف و رویارویی میان ایران و آمریکا در طول ۴۴ سال گذشته ادامه داشته است. آنچه می‌خوانید مروری است گذرا بر نقاط تقابل ایران و آمریکا در طول ۴ دهه گذشته.

گردآوری و ترجمه: آریا صدیقی

انقلاب ایران

شاه ایران در میانه اعتراضات گسترده مردمی از کشور می‌گریزد و در نهایت برای درمان سرطان خود به آمریکا می‌رود. آیت‌الله خمینی، پس از چهارده سال تبعید به کشور بازمی‌گردد. آیت‌الله خمینی در بهمن‌ماه قدرت را به دست می‌گیرد و ایران را از یک رژیم سلطنتی طرفدار غرب به یک حکومت دینی اسلامی ضدغربی تبدیل می‌کند. آیت‌الله خمینی می‌گوید ایران تلاش خواهد کرد تا انقلاب خود را به کشورهای همسایه صادر کند.

۱۳۵۷

شهریور ۱۳۶۰

۱۳۶۴

۱۳۷۰

آبان ۱۳۵۸

بحران گروگان‌ها در ایران

گروهی از دانشجویان ایرانی پنجاه‌دو آمریکایی را در سفارت آمریکا در تهران به گروگان می‌گیرند و از آمریکا می‌خواهند که شاه را به ایران بازگرداند. واشنگتن روابط خود را با تهران قطع کرده و واردات نفت ایران را تحریم کرده و دارایی‌های ایران را مسدود می‌کند. پس از ۴۴۴ روز، گروگان‌ها براساس توافقنامه الجزایر آزاد می‌شوند. این توافقنامه تنها چند دقیقه پس از تحلیف رئیس‌جمهور رونالد ریگان، که در مبارزات انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۹۸۰ جیمی کارتر را شکست داده بود، امضا شد. به‌عنوان بخشی از این توافق، ایالات متحده قول می‌دهد در سیاست داخلی ایران مداخله نکند.

جنگ ایران و عراق

عراق در بصبوه نرس از شورش شیعیان عراق علیه صدام‌حسین به همسایه و رقیب رو به رشد خود ایران حمله می‌کند. ایالات متحده تا پایان جنگ در سال ۱۹۸۸ از عراق سکولار حمایت می‌کند و به این کشور کمک‌های اقتصادی، آموزش و فن‌آوری با کاربرد دوگانه ارائه می‌کند. حتی پس از اینکه سیا شواهدی پیدا کرد که نیروهای عراقی از سلاح‌های شیمیایی علیه ایرانیان استفاده کرده‌اند، این حمایت‌ها قطع نشد. حدود یک میلیون ایرانی و ۲۵۰ تا ۵۰۰ هزار عراقی در این جنگ جان خود را از دست می‌دهند.

مهرماه ۱۳۶۲

بمب‌گذاری در پادگان بیروت

دو کامیون مملو از مواد منفجره وارد پادگانی می‌شوند که نیروهای آمریکایی و فرانسوی در آن مستقر هستند و سپس منفجر می‌شوند. این حمله باعث کشته شدن ۲۴۱ پرسنل نظامی ایالات متحده شد. که بالاترین آمار کشته در یک روز برای نیروهای مسلح ایالات متحده در طول جنگ ویتنام است. گروهی به نام جهاد اسلامی که به‌طور گسترده گمان می‌رفت وابسته به حزب‌الله است، مسئولیت این حمله را بر عهده گرفت. این بمباران خروج تکنکداران دریایی آمریکا از لبنان را تسریع کرد و وزارت امور خارجه آمریکا را وادار کرد که در سال ۱۹۸۴ ایران را به‌عنوان کشور حامی تروریسم معرفی کند.

فروردین ۱۳۶۷

عملیات شکار آخوندک

پس از آنکه یک مین ایرانی نزدیک بود یک ناوچه آمریکایی را در تنگه هرمز غرق کند، نیروی دریایی ایالات متحده یک کمپین تلافی جویانه به نام عملیات شکار آخوندک را آغاز کرد. نیروهای آمریکایی دو سکوی نفتی ایران را منهدم کردند و یک ناوچه را غرق کردند. در ماه ژوئیه، نیروی دریایی ایالات متحده یک جت مسافربری ایرانی را پس از اشتباه جنگنده سرنگون کرد و تمام ۲۹۰ سرنشین آن کشته شدند.

ماجرای ایران کنترا

با وجود تحریم تسلیحاتی ایران، مقامات ارشد دولت ریگان شروع به فروش مخفیانه سلاح به ایران کردند تا از آزادی هفت آمریکایی که توسط حزب‌الله لبنان گروگان گرفته شده بودند، اطمینان حاصل کنند. مقامات آمریکایی از پول حاصل از این معامله غیرقانونی برای تأمین مالی گروه‌های شورشی راست‌گرای کنترا در نیکاراگوئه استفاده کردند؛ آن‌هم زمانی که کنتره حمایت مالی از این گروه‌ها را ممنوع کرده بود. ریگان در یک سخنرانی تلویزیونی در سال ۱۹۸۷ مسئولیت این رسوایی را برعهده گرفت و این ماجرا به حکومت برخی مقامات آمریکایی ختم شد. حزب‌الله دو تن از گروگان‌ها را کشته و بقیه را طی چندین سال آزاد کرد.

تشریفات داخلی

مادلین آلبرایت، وزیر امور خارجه با معاون وزیر امور خارجه ایران در مذاکرات شش به علاوه دو در مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۱۹۹۸ دیدار کرد. این بالاترین سطح تماس ایالات متحده و ایران از سال ۱۹۷۹ بود. در آوریل سال ۲۰۰۰، آلبرایت به نقش ایالات متحده در سرنگونی صدق‌اذعان کرد و سیاست قبلی در قبال ایران را «کوته‌بینانه» خواند. هرچند ایالات متحده به صراحت از مداخله علن‌خرواهی نکرد. برخی تحریم‌ها علیه ایران برداشته شد.

جنگ خلیج فارس

ایالات متحده رهبری ائتلافی متشکل از سی‌ونج کشور را برای بیرون راندن نیروهای عراقی از کویت برعهده گرفت. این جنگ منجر به بازسازی‌های سرزده سازمان ملل از عراق شد تا از آغاز مجدد برنامه‌های سلاح‌های کشتارجمعی عراق جلوگیری شود. تحریم‌های همه‌جانبه و فساد گسترده تحت برنامه نفت در برابر غذا، که در پی جنگ ایجاد شد، مردم عراق را برای نزدیک به یک دهه به فلاکت انداخت اما نتوانست صدام را سرنگون کند. ایران بی‌طرفی خود را در این جنگ اعلام می‌کند، اما مقامات آمریکایی گمان می‌کردند که به دنبال جایگزینی عراق به‌عنوان قدرت مسلط در منطقه است.

دیماه ۱۳۸۰

۱۳۷۶ تا ۱۳۷۱

تشدید تحریم‌ها

ایالات متحده تحریم‌ها علیه ایران را در دوران جورج بوش و بیل کلینتون تشدید کرد. در سال ۱۹۹۲، کنگره قانون منع گسترش تسلیحات ایران و عراق را تصویب کرد که براساس آن مواد را که می‌توان برای توسعه تسلیحات پیشرفته استفاده کرد، تحریم خواهد بود. کاخ سفید تحریم‌ها را با تحریم کامل نفت و تجارت در سال ۱۹۹۵ گسترش داد. قانون تحریم‌های ایران و لیبی در سال ۱۹۹۶ تحریمی را علیه شرکت‌های غیرآمریکایی اعمال کرد که بیش از ۲۰ میلیون دلار در سال در بخش‌های نفت و گاز ایران سرمایه‌گذاری نکنند.

توافقنامه بن

پس از حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر، دولت جورج دبلیو بوش یک کانال مخفی با ایران ایجاد کرد تا به هماهنگ کردن طالبان دشمن مشترکی بود که پناهگاه امنی برای اعضای القاعده در افغانستان فراهم کرده بود. پس از تهاجم ایالات متحده به افغانستان در سال ۲۰۰۱، ایالات متحده و ایران توافقنامه بن را در مورد دولت‌سازی و بازگرداندن پناهجویان افغان به کشورشان امضا کردند.